

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Flókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-
 főzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedés-
 ben. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson:
 Rosenberg A. cégnél.
Politikai lap.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknak, aljegyzőknek, írnokoknak, földműveseknek és szeré-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.
 negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Az ujvidéki ünnepek.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1913. május 13.

A hónapokig tartó fáradhatatlan tevékenység, emberfölötti nehéz munka, melyet *Matkovits Béla*, Ujvidék sz. kir. város zseniális főispánja és ad hoc munkatársai kifejtettek, fényes sikert eredményezett. A repülőversenyek és az azzal egybekapcsolt egyéb ünnepek országos jelentőséget nyertek. *József* főherceg, báró *Hazay* miniszter, *Kálmán* államtitkár és a tábornoki kar több tagjának jelenléte, valamint a verseny nagy eredménye olyan értékes publicisztikai anyagot szolgáltatott, hogy a főváros legnagyobb lapjai ezzel töltötték meg hasábjait. A sajtó legelőkelőbb organuma, a *Budapesti Hírlap hat hasábján* át foglalkozik az ünnepi eredménnyel. Vezércikkében is szóvá teszi a versenyek stratégiai jelentőségét.

Az ünnepekre tízezrenként jöttek az emberek. A külföldről is sokan jelentek meg.

Részben szombaton, részben vasárnap érkeztek: *Chotek* Rezső gróf, a trónörökös soga, a kinek futaki kastélyában szállt meg a repülő ünnep után *József* királyi herceg; *Hazai* Samu báró honvédelmi miniszter, *Schleyer* Lipót altábornagy, hadügyminisztériumi osztályfőnök, *Walli* Gyula százados kíséretében; *Bogdanovics* Lucian görög-keleti szerb patriárka, *Sevics* Mitrofan görög-keleti szerb püspök, *Zichy* Béla Rezső gróf, a Magyar Aeroszövetség elnöke, *Szemző* István, *Bács-Bodrog* vármegye főispánja, *Szemző* Gyula nyugalmazott főispán, *Purgly* Sándor szabadkai főispán, *Jaloviczky* Sándor miniszteri tanácsos a belügyminiszter képviseletében, *Kálmán* Gusztáv államtitkár a kereskedelmi miniszter képviseletében, *Németh* József osztálytanácsos, *Tertein* Gyula vezérőrnagy, a köziedekési csapat dandárparancsnoka *Schlier* József százados kíséretében, *Jaschke* János ezredes, a pétervárad vár parancsnoka, *Mallinarich* Jenő fragettkapitány, a dunai flottilla parancsnoka, *Schön* János vartüzérezredes, *Pehai* Innocent őrnagy, hadapródiskolai parancsnok, *Wolf* Károly alezredes, zászlóaljparancsnok, az ujvidéki katonai állomás parancsnoka, *Danzinger* Károly őrnagy, honvédszászlóaljparancsnok, *Petróczy* István százados, az ujvidéki repülőter parancsnoka, *Mihálovits* Endre prépost, *Skultéty* Ferenc alispán, *Biró* Károly udvari tanácsos, szabadkai polgármester, *Hauke* Imre zombori polgármester, *Dungyverszky* Lázár nagybirtokos, *Dungyverszky* Gedeon országgyűlési képviselő, *Szell* Róbert tankerületi főigazgató, *Ugron* belgrádi követ Jellinek attaséval és még sokan.

Vasárnap délután nagy regatta volt, mely a megállapított program szerint folyt le.

A monitorok legénységének versenyében első lett a Temes, második a Maros, harmadik a Lajta monitor legénysége.

A palánkos egyes versenyben első lett a váci sport egyesület evezős osztálya, második lett a nagybecskereki Torontál egyesület. Indult még az észéki Neptun, továbbá az ujvidéki Danubiusz egyesület.

Következett a palánkos négyes-verseny kormányossal. Első lett az ujvidéki Danubiusz, második a Torontál, harmadik a Szegedi Csónakázó Egyesület hajója.

A palánkos nyolcas versenyben csak egy induló volt, a Szegedi Csónakázó Egyesület, a melynek a csapata a kijelölt időn belül igen szép tempóban evezte végig a nagy távolságot.

A palánkos kettős párevezős versenyben első lett az ujvidéki Danubiusz és második a Szegedi Csónakázó Egyesület.

A regatta-versenyt football-match követte az MTK sporttelepén. Ujvidék közönségét is jobban érdekli, ugylátszik, a labdarugás a vízisportoknál. A nézők száma itt még jóval nagyobb volt mint a regattánál, bár természetesen vegyesebb is volt a közönség. A mérkőzés az Ujvidéki Testgyakorlók Köre és a Szabadkai Sportegylet

csapatai közt folyt le, s a szép és változatos küzdelem a két csapat meglepően képzett s körülbelül egyenlően erős voltáról tett tanúságot. Az első félidő 1:1 arányban eldöntetlen a második félidő végén a szabadkaiak 2:1 arányban győztek. Különösen jó volt a szabadkaiak csatársora, de az ujvidékiek hávédjei is szépen megállták a helyüket.

Vasárnap este hangverseny volt, melyen *Payerle* Nándorné hatásos szavalata volt a be-köszöntő. Szép előadását zajos tetszés kísérte.

Petróczy István százados a repülés technikájáról tartott vonzó és alaposan szakszerű előadást, mely lelkes tapsokra ragadta a közönséget.

Mayer Magda művészi tudással pompás hanggal két operarészletet énekelt.

Gróf *Zichy* Béla Rezső, az aero-szövetség elnöke szép szavakkal köszönte meg a műkedvelők közreműködését.

Mialatt a Vigadóban az aviatikai előadás folyt, megközdődött az utca ünnepe is. Felgördültek a főtérre és a Kossuth utcán felállított színpadok függőnyei s egyszerre öt-hat helyen is tartottak fantasztikus színelőadásokat, kabarét, élőképek, mindenütt ének- és zenekarokkal. Valóban kedves és impozáns képet nyújtott az egyik színpadtól a másikhoz vándorló tömeg, a mint végigsiklottak rajta a tornyokban elhelyezett forgó reflektorok fényámbjai. A szereplők száznál is többen vannak, persze nagyrészt műkedvelők; de a kosztümjeik ragyognak, a megvilágítás fényes s a zenekarokban mindenütt kitűnően kezelik a nagydobot. Végre is ide már igazán nem kritizálni jöttünk! Csakhamar megindult a konfetti-csata s éjfélig egész karnevál-hangulat tartja varázslatban az utcát. Pont tizenkettőkor pedig *Folies Caprices* a *Dungyverszky*-színházban.

Hétfőn délelőtt érkezett Ujvidékre *József* főherceg, akit Szabadkán *Purgly* főispán, Ujver-báson pedig *Szemző* István vármegyei főispán üdvözölt.

Az ujvidéki vasuti állomáson a főhercegre többi közt a következők vártak:

Bogdanovics Lucian karlóci patriárka, *Sevics* Mitrofan görög-keleti püspök, *Amon* Pál apát-plébános, *Sós* Iván kőrösi görög katolikus kanonok, *Hramlovics* János görög-katolikus esperes, *Jesztain* Vencel vezérőrnagy, *Demetrovics* Vladimir királyi tanácsos, polgármester, *Slezák* Lajos, *Konyovits* Dávid, *Evetovics* János, *Dungyverszky* Gedeon és *Ertl* János országgyűlési képviselők, *Dungyverszky* Lázár nagybirtokos, *Szemző* István és *Purgly* Sándor főispánok, *Szemző* Gyula volt bajai főispán, *Jaschke* János ezredes várparancsnok, *Kamenszky* János honvédezredes, *Danzinger* Károly honvédőrnagy, *Phleps* Gyula ezredes, *Valniasich* Jenő tengerészeti parancsnok, *Wolf* János alezredes, *Schön* János tüzérezredes, *Petróczy* István kapitány, a repülőpark parancsnoka, *Csarsch* Dezső törvényszéki elnök, *Dombi* Sándor csendőrszázados. Jelen voltak még *Ugron* István belgrádi követ, *Gliessinger* Gyula, *Nickla* Ottóván Alfréd gróf, *Castiglione* di Popa olasz katonai attasé. A királyi herceg a megérkezés után elvonult a diszszázad előtt, majd fogadta *Wolf* alezredes és a többi katonai méltóságok tisztelgését.

Matkovits Béla főispán eme beszéddel üdvözölte a főherceget:

— Császári és királyi fenség! Az ujvidéki repülőünnepekkel kétszeres öröm virrad e városra, mert e napokban mutatja be Ujvidék nemcsak az ország, hanem merem állítani, az aviatika iránt érdeklődő egész művelt világ előtt fejlett, kulturális érzékét; másrészt pedig ez ünnepek módot és alkalmat nyújtott nekünk ama kiváló szerencsében részesülni, hogy fenséged, a ki az ünnepek fővédőségét elfogadni méltóztatott, személyesen is magas megjelenésével tüntette ki városunkat. Fenséged e kegyes megjelenése végtelen örömmel tölti el e város és vidéke lakosságának keblét, mert fenségedet már bölcső-

jétől a nemzet féltő szeretete kíséri élete egész pályáján keresztül. A dicső név történelmi tradíciók által mélyen bevésve ott ragyog a magyar szívek oltárának szentségtartóján. E név, a melyet fenséged visel, dicső fogalomná vált e hazában, a királyhűség és a hazaszeretet fogalmát jelenti az. E mély érzelmeket demonstrálni jelent itt meg fenséged magas színe előtt Ujvidék város törvényhatósági bizottsága és tanácsa valamint a rendező-bizottság. E nép, mely ma mély hódolattal tárja ki vendégszerető karját fenséged előtt, különböző templomokban különböző nyelveken dicséri a Mindenhatót, összeolvad azonban a fenséged személye iránt érzett hódolatteljes ragaszkodásban és örömtől áradó egybeforrt szívvel kiáltja: Isten hozta fenségedet!

József királyi herceg őszinte, benső köszönetet mondott ezért a meleg fogadtatásért és királyhűségi megnyilatkozásért. Elviselem — ugymond — e kedves hirt uralkodónknak, ő felségének és mélyen bevéssem keblembe Ujvidék város népének és az egész megye szíves üdvözlését. Ennek a városnak lakosságát — folytatta a királyi herceg — bármely nyelven és bármely templomban dicsérik az Urat, mint igazi hazafiakat tanulam megismerni. Őszinte szeretettel és ragaszkodással üdvözlöm önöket!

Ezután a közönség lelkes éljenzése közepette a királyi herceg *Matkovits Béla* főispán remek ötősfogaton a városházára hajlatott; kísérete és a vendégek nagyrésze szintén négyes- és ötősfogaton haladt végig a remekül feldíszített utcákon. A merre a menet elhaladt, minden házban rengetek zászló lengett. A villamos vezeték vasoszlopait fehér kelmével vonták be és zöld girlanddal futtatták végig. Éljenzés és zsvivózás hangja mellett haladt végig a városban *József* királyi herceg fogata. A királyi herceg vidám mosolygással fogadta az óriás tömeg hódolását és folytonosan köszönetet kívált az ujvidéki hölgyek felé, a kik virágot hintettek ablakaikból fenséges vendégük kocsija alá. A városházán hetventerítéses dezsónét adott *Matkovits Béla* főispán és neje a királyi herceg tiszteletére. A városházának nagy emeletes dísztermét pompásan feldíszítették és fejedelmi fogásokat hordtak az asztalokra. A királyi herceg jobbán *Matkovits* Béláné, balján *Hazay* Samu miniszter ült.

Délután folyt le a repülőverseny! Az összes aviatikusok bravuros repülést mutattak be. A főherceg a tapasztaltakkal teljesen meg volt elégedve.

A verseny után a főherceg gróf *Chottek* Rezsővel Futlakra utazott, ahol a tiszteletére rendezett vadászatokon vett részt.

József főherceg Ujvidékről való elutazása előtt fölkereste *Matkovits Béla* főispánt és nejét és szíves szavakkal köszönte meg a meleg fogadtatást.

Az új vármegyei főorvos.

Dr. *Spitzer* Istvánnak megyei tisztii főorvossá való kinevezetése, osztatlan örömet és általános megnyugvást kelt nem csak a megyei orvosok, hanem *Bács-Bodrog* vármegye hivatalos és vezető társadalmi körében is.

Ugylátszik a vármegyei vezetőkörök tisztában voltak azzal, hogy a megyei közegészség élévé oly férfiut kell állítani, aki nemcsak orvosi, hanem főképen közegészségügyi és társadalom tudományi képzettségénél fogva arra teljesen rátermett. Dr. *Spitzer* nemcsak a téren való elsőrangú jártassága teszik elsősorban alkalmassá e nehéz és szép állás betöltésére hanem még az a körülmény is, hogy senki se'm ismeri nálánál jobban a vármegyei közegészségügyi é orvosi viszonyokat és hogy az orvosi kar bizalmát teljes mértékben élvez.

Még talán mindenkinek emlékezetében él, hogy 1908-ban, amikor az új közegészségügyi törvény életbelépett, a vármegye által alkotott szabályrendelet orvosi része teljesen dr. Spitzer munkája, amelyet nemcsak a megye orvosi kara, hanem a hatóság és a törvényhatósági bizottság azzal méltányolt, hogy a munkálattal változatlanul magáévá tette s az ennek alapján dr. Szabovlyevits Dusan jelenlegi vármegyei főjegyző által kidolgozott szabályrendelet ma nemcsak vármegyénkben, hanem az egész országban, mint mintaszabályrendelet szerepel.

A vármegyék legnagyobb része érdeklődve használta fel e szabályrendeletet s akkor az ország községi és körorvosi kara előtt alig volt népszerűbb ember az akkori zombori központi főszolgabírónál és a kerényi orvosnál. Ekkor választotta mag a községi és körorvosok országos egyesülete főtitkárnak, majd pedig tagja lett annak az 5 tagú országos bizottságnak, amely ma végzi a községi és körorvosok országos ügyeit s mint ilyen abban a kitüntetésben részesült, hogy a belügyminiszter által összehívott orvos ankétre meghívást kapott.

Országos közéleti szereplésének jutalmául az 5000 tagot számláló orvosszövetség igazgatóságának tagjává választotta, mely kitüntetés annál méltánylandóbb, mert e vezető testületnek csak 30 tagja van.

Nagy szerepet játszott a munkásbiztosítási törvény végrehajtása alkalmából az orvosi kar szervezésében. Neki köszönhető legnagyobb részben, hogy a vármegyében az orvosi kar teljesen szervezeten léphetett fel a pénztárakkal szemben. Dr. Spitzer István és dr. Rényi József rémei voltak akkor a pénztári adminisztrációnak, ők szervezték nemcsak a vármegyei, hanem a városi orvosokat is és a szervezetségnek nagyszerű eredménye lett a mai állapot vármegyénkben, amelyet a legtöbben irigykedve néznek.

Talán a legnagyobb sikerét érte el akkor, amikor erélyes akciójával a Békésvármegyei szorongatott orvosok érdekében lépett fel. Az orvosok jól emlékeznek a két év előtti nagy harcra, amely orvosok és pénztárak között dult. Ennek kapcsán a békésgyulai pénztár egy szép napon elbocsátotta szolgálatából valamennyi orvosát, mert nem akarták szó nélkül elfogadni az eléjük terjesztett feltételeket. Egyszerre 36 orvos vesztette el szolgálatát s a pénztár pályázatot írt ki oly orvosi állásokra, amelyeknek magas dotációja eddig nálunk ismeretlen volt.

A 6—7000 koronás állásokra — 13 ily állást írt ki a pénztár — a pénztár az egész országban keresett orvosokat; dacára, hogy az orvosszövetség ünnepélyes formában tiltakozott ez állások elfoglalása ellen, kijelentette, hogy az orvosi erkölcsi és anyagi érdekek ellen vét az, aki az állások egyikét elfoglalja, mégis akadt 8 orvos az országban, aki e csábító ajánlatnak felült. Az orvosok ügye Békésvármegyében elvezetett látszott. Ekkor dr. Spitzer Budapesten egy orvosi tanácskozáson azt a javaslatot tette, hogy az egész ország orvosi kara álljon sorompóba a békésvármegyeiek érdekében; a javaslat tetszésre talált, de a kivétel nehézsége mindenkit gondolkodóba ejtett. Dr. Spitzer ezek után pár nap mulva összehívta a zombori, apatini, hód-sági és kulai járások orvosi karát, előtűk kifejtette álláspontját és 40 orvos még aznap bejelentette a zombori pénztárnak, hogy addig nem teljesít szolgálatot, míg a békésvármegyei orvosok szolgálatukat vissza nem nyerik és az újonnan alkalmazottak el nem bocsátatnak. A pénztár az első pillanatra meghökkenett, de rövidesen komikussá akarta tenni az egész mozgalmat az »Iparegészségügyben« megjelent cikksorozatokkal. E lapot akkor minden orvos ingyen kapta.

Eikeresedett harc indult meg. A zomboriak példáját egymásután követték a bátrabb vármegyék és végeredménye a teljes győzelem lett. A békésvármegyei orvosok visszanyerték állásaikat.

Ilyen, az egész országra kiterjedő lelkes működésben töltötte az egyszerű kerényi községi orvos életét; e mellett pontosan teljesítette helyben orvosi kötelességét, s részt vett minden községi ügy vezetésében sőt mondhatni, hogy Kerényen az ő kezében folyt össze minden közmunkakodás szála; úgy látszik ennek jutalmául választotta meg községe vármegyei képviselővé.

Szemző István vármegyei főispán közvetlen közelből szemlélhette a kerényi orvos működését, talán ő ismeri legjobban értékét s igazán tisztá és méltányos gondolkodására vet fényt az a körülmény, hogy az üresedésben lévő főorvosi állást azzal az orvossal tölti be, akit ő erre legalkalmasabbnak vél s minden külső befolyást visszautasítva egyedül az érdemet és saját belső meggyőződését követte, amikor kinevezte a még aránylag fiatal községi orvost.

A főispán ezen ténye egyszerre meghódította az egész községi és körorvosi kart, amelyet megtisztelt azzal, hogy közülük választotta ki, aki az egész ország községi és körorvosi karánál múltja miatt igen nagy népszerűsége tett szert.

Nem is kellett tehát meglepetést orvosi körökben, hogy mint községi orvos a ranglétrán való látszólagos gyors emelkedésével ily szép pozícióra emelkedett, melynek fényét és tekintélyét orvoskarsainak vállalt együttes működésével emelni hivatott.

Mi községi és körorvosok csak méltányolni tudjuk ezen magas kitüntést; őt melegen üdvözljük és reméljük, hogy a jövőben is a vármegyei pártpolitikai élet hullámverése közepette a közegészség ügy humanitárius intézmények fejlesztésében és kartársai iránt eddig érzett jóindulata jegyében folytatja nehéz, de szép hivatását.

Dr. Vermes Dezső
községi orvos.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1913. május 9.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta legifj. Szemző István főispán elnöklésével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: báró Vojnits István, id. Szemző István, Evertovits János, dr. Lelbach László, dr. Vojnovits Vladán, dr. sztapári Rései Ede, Scultéty Ferenc alispán, dr. Deák Béla vm. főügyész, Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató, Sztankovits György műszaki tanácsos, dr. Frank Mihály árvaszéki elnök, dr. Dornhoffer járásorvos, Gramling Kornél kir. főügyész, Faragó János kir. tanfelügyelő, Balku Gyula közigazgatási előadó, Ily György főállatorvos és Schick Ernő bizottsági jegyző.

Fodor Mihály kir. pénzügyigazgató, kir. tanácsos jelenti: A kir. adóhivatalok által beterjesztett eredmény kimutatás szerint vármegye területén a közadók állása a következő. Befolyt:

Egyenes adóban: Az 1913. évi április hónap befizetett 172044 K. 35 f. Az 1912. évi április hónap 124639 K. 03 f. Az elmúlt hónap több 47405 K. 32 f. Az 1913. évi január hó 1-től április hó végéig befizetett 2,217,795 K. 45 f. A múlt év hasonló időszakában 2,283,528 K. 47 f. Ez évben kevesebb 65,733 K. 02 f.

Hadmentességi díjban: 1913. évi április hónap befizetett 2734 K. 90 f. Az 1912. évi április hónap 3200 K. 58 f. Az elmúlt hónap kevesebb 465 K. 68 f. Az 1913. évi január hó 1-től április hó végéig befizetett 19116 K. 42 f. A múlt év hasonló időszakában 24291 K. 05 f. Ez évben kevesebb 5174 K. 63 f.

Bélyeg és jogilletékben: Az 1913. évi április hónap befizetett 372880 K. 18 f. Az 1912. évi április hónap 313882 K. 58 f. Az elmúlt hónap több 58997 K. 60 f. Az 1913. évi január hó 1-től április hó végéig befizetett 1328759 K. 39 f. A múlt év hasonló időszakában 1311812 K. 29 f. Ez évben több 16947 K. 10 f.

Fogyasztási és italdobban: Az 1913. évi április hónap befizetett 112456 K. 91 f. Az 1912. évi április hónap 111733 K. 36 f. Az elmúlt hónap több 723 K. 55 f. Az 1913. évi január hó 1-től április hó végéig befizetett 447143 K. 78 f. A múlt év hasonló időszakában 481786 K. Ez évben kevesebb 34642 K. 22 f.

Tanítói nyugdíjban: Az 1913. évi április hónap befizetett 12408 K. 40 f. Az 1912. évi április hónap 8472 K. 58 f. Az elmúlt hónap több 3935 K. 82 f. Az 1913. évi január hó 1-től április hó végéig befizetett 67698 K. 20 f. A múlt év hasonló időszakában 58339 K. 20 f. Ez évben több 9359 K.

Országos betegápolási pótadobban: Az 1813. évi április hónap befizetett 4430 K. 06 f. Az 1912. évi április hónap 4855 K. 40 f. Az elmúlt hónap kevesebb 425 K. 34 f. Az 1913. évi január hó 1-től április hó végéig befizetett 100868 K. 74 f. A múlt év hasonló időszakában 102669 K. 91 f. Ez évben kevesebb 1801 K. 17 f.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti: A vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Török József somogy megyei kir. s. tanfelügyelőt hasonló minőségben a bácsbodrogvármegyei kir. tanfelügyelőséghez áthelyezte.

Az elmúlt hónapban a nem áll. polg. iskolai tanárok fizetésének rendezése céljából 7800 korona államsegély engedélyeztetett. Jelentem továbbá, hogy Bács-Bodrog vármegye területén működő iparos és kereskedő-tanonciskolák fentartási szükségleteinek részben való fedezésére 25100 kor. államsegély folyósítottatott a jelen tanévre.

Végül jelentem, hogy az elmúlt hónapban hivatalosan meg lettek látogatva a következő népoktatási tanintézetek: A monostorszegi, bezdáni, ósói, kiskéri, petrőci, kölpényi állami, a szilberek, csurogi, boldogasszonyfalvai, sajkászentivánti, martonosi községi, a szilberek, vep-ródi, csurogi, tiszakálmánfalvai, chotekpusztai,

bácsalmási, martonosi, magyarkanizsai r. kath. a szilberek, ósói, pirosi, boldogasszonyfalvai, kölpényi, martonosi g. kel. az újsóvi, kiskéri, tiszakálmánfalvai, petrőci, dunagálosi, kölpényi ág. ev. az újsóvi, pirosi, tiszakálmánfalvai ref. a bezdáni, csurogi, bácsalmási, magyarkanizsai, izr. a szilberek, bezdáni, ósói, tiszakálmánfalvai, petrőci, kölpényi, bácsalmási, martonosi és magyarkanizsai áll. és közs. és felekezeti ovodákat összesen 180 tanteremben.

Sztankovits György műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal vezetője jelenti:

Közigazgatási bizottság!

Az állami és törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

A múlt évről visszamaradt és a folyó évi fentartási kavics szállítása folyamatban van, egyes utszakazon bizottságilag felülvizsgálatott és átvételt.

Az engedélyezett utépítések közül:

1. a pirosi újvidéki tvh. közút 0—4.54 km. szakaszán a földmunka elkészült, a kőanyag kifuvározása azonban lassan halad, miért is vállalkozó annak gyorsabb eszközzésére felhívott.
2. a bács-zsabya-títeli tvh. közút 43.969—60.00,6300—68.00 és 70—76.107 km. szakaszain Ókér, Temerin és Zsabya között a földmunka kész, az alapkö kevés kivételével ki van szállítva, a kavicskő kifuvározása és kavics törése folyamatban van. Az alapkö lerakása Temerin és Boldogasszonyfalva között megkezdett és nagy munkaerővel halad úgy, hogy ezen szakaszon a hengerelés is legközelebb lesz megkezdhető.
3. a zsabya-zsabyai révhez vezető tvh. közuton a kőanyag szállítása folyamatban van és befejezéshez közeledik, az alapkö lerakás, kavicsolás és hengerelés nagy erővel megindult.
4. a kula-bácskereszturi tvh. közút 1.316—11.465 km. szakaszán az utépítés 6.3 km. hosszban befejeztetett, a 63—11.465 km. szakaszon pedig a kőanyag beépítése nagy erővel folyamatban van úgy, hogy annak behengerelése is rövid időn belül lesz megkezdhető.
5. a kula-hódsági tvh. közút 11.465—26.44 km. szakaszán Bácskeresztur, Liliomos és Hódság között a földmunka nagy erővel folyamatban van, jelenleg mintegy 60% kész. A kőanyag szállítása vizuion folyamatban van.
6. az apatin-szapári tvh. közút 10.334—16.74 km. szakaszára Bácszentiván és Szapár között a szükséges összes kőanyag a helyszínre ki van szállítva és ennek beépítése oly nagy erővel folyik, hogy ezen ut építése meg az idei aratási idő előtt lesz befejezhető.
7. a vep-ródi vasúti állomáshoz vezető tvh. közút 0.0—2.0 km. szakaszán az utépítési munkák vállalkozónak átadattak s a földmunka nagy erővel megindult.
8. a csomolyai vasúti állomáshoz vezető tvh. közuton a földmunka teljesen kész. Az alapkö és kavics kevés hiánnyal kifuvározottatott, a kavics törése folyamatban van.
9. a pinczéd verbázi tvh. közút 0.0—21.086 km. szakaszán a földmunka Kucora és Verbász között nagy erővel folyamatban van.
10. a zombor-palánkai tvh. közút 11.390—26.944 km. szakaszán Szapár, Doroszló és Militics között az építéshez szükséges kőanyagok szállítása, azok beépítése és behengerelése folyamatban van.
11. a hód-ság-bács-bácsajlaki és
12. a bács-vaszka tvh. közutakon az alapkö és kavics szállítása a vállalkozó cég és annak terhére az államépítészeti hivatal által megrendelt kőanyagokból és alkalmazott munkaerővel folyamatban van.
13. a dunagálos-petrőci ósói tvh. közuton az építéshez szükséges összes kőanyagok a helyszínre kifuvározottatott, az utalap lerakása, a kavicsolás és hengerelése csak Dunagálos és Petrőci között 6 km. hosszban van hátra, amely jelenleg folyamatban van úgy, hogy az összes utépítés meg a folyó évi aratási idő beállta előtt lesz teljesen befejezhető.
14. a kiscsomos vasúti állomáshoz vezető tvh. közuton
15. a bácsordasi vasúti állomáshoz vezető tvh. közuton és
16. a deryei vasúti állomáshoz vezető tvh. közuton a földmunka elkészült, a kőanyag szállítása is folyamatban van.
17. a boróci vasúti állomáshoz vezető tvh. közút építése a hengerelés kivételével házi kezelésben elkészült.
18. az ujjalánkai vasúti állomáshoz vezető tvh. közút építése házi kezelésben megkezdődött, a földmunka és kőanyag szállítása folyamatban van.
19. a szabadka-topolyai tvh. közút 26.692—29.504 km. szakaszán Topolya község határában az összes kőanyagok ki vannak szállítva, a műtárgyak építése, kőalap lerakása és házilag hengerelés folyamatban van.
20. a kunbaja-bácsalmási szőlők vasúti állomáshoz vezető tvh. közút 0.0—4.916 km. sza-

kaszán a földmunka be van fejezve, a kőanyagok szállítása folyamatban van.

21. a *baja bezdáni* tvh. közut 31.750—36.793 km. szakaszán Bereg, Küllöd és Bezdán között az építési munkák vállalkozónak átadattak, a földmunka megkezdett.

22. a *turjai* vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton az utépítési munkák befejeztettek.

23. az *ujvidék-szegedi* tvh. közut 267—362 km. szakaszán a földmunka befejeztetett, a kőanyag szállítása iránt az intézkedés megtétezt.

24. az *óbecsei gőzhajó* állomáshoz vezető tvh. közuton a kavicsolt utnak kiskocka burkolattal való átépítése kevés kivétellel befejeztetett.

25. a *kerény kissetapári* tvh. közut építési munkáinak biztosítása céljából megtartott versenytárgyalás eredménye jóváhagyás végett felterjesztetett.

26. a *verbász-ökéri* tvh. közut építési munkáinak biztosítása céljából mult évben megtartott versenytárgyalás kedvező eredményre nem vezetett, kereskedelemügyi m. kir. Minister ur által új versenytárgyalás kiírása, illetve megtartása rendeltetett el.

Végül van szerencsém tiszteltteljesen bejelenteni, hogy a topolya-adaí tiszai rakparthoz vezető helyi érdekű vasut folyó évi április hó 22 és 23-án megtartott közigazgatási bejárásán a közig. bizottság képviselétében részt vettem.

Dr. Dornhoffer Károly járásorvos jelenti:

A közegészségügy állapota *kedvező* volt. Az ezen időszakban rendszerint előfordulni szokott kórállapotok szülte mozgalom többnyire könnyű s veszélytelen volt.

A járványszerűen fellépett kanyaró miatt bezárt 2 iskola is már megnyitható volt, sőt a járvány lefolyása oly enyhe volt, hogy halálos kimenetellel egy esetben sem végződött. A hevenyfertőző betegségek számarányai az előző havihoz képest némi csökkenést mutattak, ugyanis fellépett:

1. A *roncsoló toroklob*: Mélykut, Monostorszeg, Szilberek, Vepród, Boroc, Ópalánka, Palona, Petróc, Ada, Ószivác, Magyarkanizsa és Zentán összesen 84 esettel, ebből gyógyult 65, meghalt 8, ápolás alatt maradt 11.

2. A *vörheny*: Apajin, Katymár, Szentfülöp, Bácskeresztur, Ujverbász, Vepród, Cservenka, Palánka, Pacsér, Bajsa, Topolya, Bácskossáthfalva, Kiszács, Petróc, Ada, Kerény és Magyarkanizsán összesen 205 esettel, ebből gyógyult 87, meghalt 29, ápolás alatt maradt 89.

3. A *kanyaró*: Bácsszentiván, Gombos, Regőce, Katymar, Jánoshalma, Kunbaja, Káty, Martonos Bezdán és Magyarkanizsán összesen 141 esettel, ebből gyógyult 112, meghalt 11, ápolás alatt maradt 18.

Előfordult még a *hagymáz*: Topolya, Bácskossuthfalva és Bácsordason összesen 4, a *hörkhurut*: Bácsszentiván és Magyarkanizsán összesen 21 és a *fültömirtigy lob*: Martonos és Zentán összesen 8 esettel.

Báró Vojnits István diszpolgársága.

— Saját tudósítónktól. —

Óbecse, 1913. május 10.

Csoda történt Óbecsén. A százfelé szétágazó érdekirányzat, az egymást tullicitáló és egymással éles ellentétben álló pártpolitikai fölfogások sokasága találkozott egymással. Egy személyes kérdés hozta őket össze egymással, teremtette meg az összhangot. Igaz, hogy ez a személyi kérdés Óbecse város ügyeinek, közérdekeinek erős oszlopa.

Városunkban már rég megeléledött az a köztudat, hogy közéletünk több területen észlelhető erősebb fejlődési, haladási folyamat báró Vojnits Istvánnak és *Dungyverszky* Bogdánnak köszönhető. De különösen az előbbinek, aki a város törekvéseit, igényeit már évek előtt figyelembe vette, azokat gondozta és hatalmas befolyásával a lakosság kívánságának megfelelően teljesítette, kiélegette.

A fontosabb közutak kiépítése és azoknak a vármegyei és állami uthálózatban való átvétele, a polgári iskolák államosítása, a tanítók rég huzódó segélyügyeinek rendezése és más fontos ügyek elintézése — mind báró Vojnits István személyéhez, jóindulatú támogatásához fűződnek.

A város képviselőtestülete tehát kötelességet teljesített, midőn az e hó 8-án tartott ülésén báró Vojnits Istvánt a város ér-

dekei körül szerzett nagy érdemei elismerésül és hálájául egyhangulag *diszpolgárrá* választotta meg.

Dungyverszky Bogdán orsz. képviselőt a képviselőtestület örökös disztagjává tették meg.

Jellemző a közhangulatra, hogy báró Vojnits diszpolgárságát nemcsak a munkapártiak, hanem a néppárti és a függetlenségi párti községi képviselők is ajánlották.

A választásról nyomban értesítették báró Vojnits Istvánt, aki a megtiszteltetést eme táviratban köszönte meg.

Most vettem megtisztelő értesítésüket, melyben tudatni szivesek, hogy egyhangu határozattal diszpolgárukká megválasztani méltóztattak.

Kitüntető figyelmük és jóakaratak eme megnyilvánulásáért fogadják kérem addig is, míg szóval tehetem legmelegebb és legőszintébb köszönetem nyilvánítását, hogy mindenkor örvendeni fogok, ha Önök iránti készségem és nagyrebcsüléssem jelét adhatom.

Kiváló tisztelettel

Báró Vojnits István.

Bajai levelek.

Baja, 1913. május 11.

(*Erőskéz* ünnepése. — Tanítók.)

1.

Olvasom: Valahol Rák megyében hangosan ünnepeltek egy *Erőskéz* nevű volt városi főispánt. Rendben van!

Ha *Erőskéz*nek örömet okoz a ragaszkodásnak illeten külső megnyilvánulása: a közvéleménynek kutya kötelessége ünnepi ruhát öltetni és hálját — a lélek megható és néma elismerése helyett — hangzatos szónoklatokban is kifejezésre juttatni, amiérthogy *Erőskéz* a vezetésére bizott, de ránézve teljesen »idegen« várost szeretni tudta és haladását kötelességszerűen előmozdította....

Mondom: amíg a becstületes kötelességteljesítés minálunk érdemszámba megy, *Erőskéz* főispán bőven rászolgált erre a fényes ünnepeletésre!

S nekem, a hétköznapi szürke krónikásnak, az egész ünnepi hangulathoz talán nem lenne egyetlen szavam sem, ha a főispán exotikus nevének leírása nem vált ki belőlem csodálatos impressziókat.

Erőskéz!....

Csöndes titokzatossággal rézbőrű árnyak suhannak által lelkemen, amint e nevet leírom és Cooper James Fennimore misztikus indiántörténeti elevenednek életre néhány pillanatra, miközben tomahavkos és vérszomjas vitézek törnek elő a felskalpozott vigvamok néma homályából....

Képzeldés!

Hiszen a rohanó élet már rég rátemetkezett a gyermekszoba e rettegett alakjaira s Bórharisnya, Vadölő, Utolsó Mohikán stb., már csak foszlányos emlékek az elshant ifjuság gazdag mese-lomtárából....

Ma már csak a politika (ez a taposatlan utvesztőkben bővelkedő vadon) izgatja fantáziánkat s a tollasfejú irokéz főnökök vakmerő csatározásai helyett »erőskéz« megye- és városfőispánok leleményes kortesbravurjai képesek csupán a csodálat és lelkesedés tüzeit arcunkra varázsolni.

Hja, változó idők — változó izlések!

S be kell ismernem: a kultürember »dialdalmi jelvénye« tényleg esztétikusabb valami, mint az amerikai óserdők barbár gyermekének vérrrel bepiszkoltt, nyuzott fejbőrei....

Az ellenfél kiszáritott skalpjánál határozottan szebb dolog pld. egy pompás és előkelő — diszalbum!

2.

Egy sokatigéző, tartalmas meghívó fekszik előttem.

A »Bajavidéki Róm. Kath. Tanítóegyesület« invitál holnaputáni rendes közgyűlésére.

S az elmaradhatatlan megnyitó beszéd, sablonos titkári jelentés és holmi üdvözlések után olyan fényes és elismerésre méltó programot ígér, hogy Baja város intelligenciájának legalább is akkora számban kellene megjelenie a nemzet napszamosainak ezidei nagygyűlésén, mint pld. (hogy sokat ne mondjak!) Bus páter magas színvonalu elokvens konferencia-beszédein.

Ez a meghívó egyszerű, de kiáltó tanubizonyossága a magyar tanítók sokoldalúságának

és olyan perspektíváját nyitja meg a tanítószociális akcióképességének, melybe csak szédületes lelkesedéssel pillanthat bele a kulturális haladások önzetlen rajongója.

És mégis....

Ha elgondolom, hogy a mi tanítóinknak évenként csak egyszer van alkalmuk és módjuk egy kávéskanálnyit nyújtani a maguk egészséges kulturáltságukból: — még ezt a keveset sem veszik komolyan (egypár lelkes és dolgozó embert leszámítva) épen azok akik csinálják és akiknek leginkább szól: maguk a róm. kath. tanítók, — akkor néma keserűség száll a lelkembe és nem tudok már bizni senki és semmiben!

De hát elvégre nekük is igazuk van!

Vajjon miért ismerjük ők jobban az *önzetlenséget*, mint náluknál ezerszer fényesebben dotált előkelő államférfiak — s miért szeretnék kevésbbé a komoly munka helyett a mámorban uszó fényes banketteket?!

S vajjon ha túlekednének és a lelküket préselnék bele egy nemzetet nevelő, hatalmas kulturmunkába: vajjon kapnának-e akkor is többet a mai fölényes társadalomtól, mint egy ilyenfajta kis ujsághirt: »Meghalt Baján Jankovics Sándor ny. tanító, aki annak idején Bogdanovits Lucian mostani pátriárkát tanította az elemi iskolában.«

Igen....

Mert egy szegény kis tanítót csak a fényes pályafutású volt tanítvány ragyogó hirneve emelhet ki — egy röpke pillanatra — a maga névtelen szürkeségéből....

S ezzel is várnia kell addig, amíg elpatkol! — No de azért ott leszek a tanítógyűlésen!

Nemő.

Akatymáriak Latinovits Pálhoz.

— Saját tudósítónktól. —

Katymár, 1913. május 10.

Katymár község képviselőtestülete a napokban ülért tartott, melyen *Török* Gábor aljegyző jelentést tett a vármegyei törvényhatósági bizottságnak a katymári vasutállomáshoz vezető közut kiépítését és az 5 klm. hosszú községi utnak a törvényhatósági közutak hálózatába való felvételét elrendelő véghatározatáról.

Antunits József jegyző találó érvekkel utalt azokra a nagy érdemekre melyek eme ügy körül a kerület képviselője *Latinovits* Pál szerzett. De elismerést érdemel *Till* Imre is, ki szintén sokat tett ez irányban.

A községi képviselőtestület, — méltányolva azokat a fontos forgalmi és közgazdasági érdekeket és előnyöket, melyekben ezen ut kiépítése által a közlakosság részesülni fog, — köszönettel veszi tudomásul a vármegyei törvényhatósági bizottság véghatározatát és *Antunits* József közs. jegyző indítványára egyhangu határozattal jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a kerület országgyűlési képviselőjének: katymári és borsodi *Latinovits* Pálnak, ki hathatós befolyásával a községi lakosság érdekeit ezuttal is szívén viselte, nemkülönben *Till* Imre közs. képviselőnek, ki közismert fáradhatlan tevékenységével és a közjóra irányuló buzgalmával a vármegyénél a község szószólói voltak, s elhatározza, hogy erről úgy *Latinovits* Pált mint *Till* Imrét jegyzőkönyvi kivonaton értesíttessenek.

A Baja-bezdán, apatin-szondi vasut közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1913. május 9.

A *Baja—Bezdán—Zombor—Apatin—Szondi* H. É. Vasut R. T. ma, pénteken d. e. 11 órakor tartotta első rendes közgyűlését, melyen részt vettek: dr. *Kelemen* Gyula elnöklő alelnök, *Latinovits* Pál ny. főispán, orsz. képviselő, *Schmausz* Endre ny. főispán, *Scultéy* Ferenc alispán, dr. *Hegedüs* Aladár bajai, *Hauke* Imre zombori polgármester, báró *Babarczy* Jenő, a földm. kormány meghatalmazottja, *Tárczay* Dezső főszolgabíró, dr. *Olgyay* Kálmán, *Poleschenszky* Gyula, *Grossmann* Vilmos vállalkozó, *Jablonszky* Aladár bajai *Odry* Andor hercegszántói, *Ladány* Ervin bezdáni községi jegyző, *Schoch* Frigyes vállalkozó.

Dr. *Kelemen* elnök megnyitván az ülést, megállapítja a közgyűlés szabályszerű egybehívását és határozatképességét. Majd az első üzleti év forgalmáról szóló jelentést terjeszti elő.

A *Baja—bezdán—zombori* vonal 1912. évi július hó 15-én, a *Zombor—apatin—szondi* vonal

pedig 1912. évi augusztus hó 14-én adatott át a forgalomnak.

Az alapszabályok értelmében az első üzleti év a vasutunk forgalomba helyezését követő december hó 31-ig terjedvén, erről az időről szóló eredmény ez:

Az első csonka üzleti év 77.358-79 korona tiszta nyereséggel záródott.

A tiszta nyereségből az alapszabályok 34. §-ának a) pontja alapján annak 0.5%-a 386 79 a tartalékalap javadalmazására fordítandó, míg a fennmaradó 76,972 K. nyereség felosztására nézve a 39.515 darab egyenkint 200 koronáról szóló elsőbbségi részvény osztalékára darabonként 1.90 korona (a tartalékalapban levő részvények osztalékban nem részesülnek), összesen 75,078 K. 50 f. fordítatott, míg a fennmaradó 18.93 K. 50 fil. a jövő év számlájára vitétt át.

Az elsőbbségi részvények osztalékát 8.10 koronára fog rugni, ami később lesz figyelembe veendő és a jövő évi szelvény birtokosát illeti meg.

A bevételek ezek voltak: Befolyt személyszállításból 121,194 Kor. 78 f., katonai szállítmányokból 407 K. 48 fil., podgyászok után 1.722 Kor., gyorsáru után 7,745 Kor. teheráru után 47.010 Kor.

Latinovits Pál a menetrendnek a helyi érdekek figyelembevételével való megváltoztatása és a kocsi tisztántartása mellett szólalt föl. Utalt egyes tarthallan állapotokra. Schmausz Endre és báró Babarczy Jenő támogatták Latinovits előterjesztését. A közgyűlés utasította az elnökséget a felszólalások értelmében való intézkedésre.

A Déldunavidéki

H. É. Vasut ülése.

— Saját tudóstólunktól. —

Budapest, 1913. május 8.

Ma délelőtti 1/212 órakor tartotta a Déldunavidéki h. é. vasut a budapesti Agrárbank nádorutcai fényes palotájának egyik nagytermében igazgatósági ülését.

Jelen voltak: Latinovits Pál elnök, báró Herczog Mór, báró Herczog Péter főrendesek, Schmausz Endre ny. főispán, Vojnits István ny. főispán, Karácson Gyula ny. alispán, Skultéty Ferenc alispán, Kozzár Zsigmond kir. tanácsos, Tárczay Dezső főszolgabíró, Falcione Lőrinc nagybirtokos, báró Dezsöffy min. oszt. tan. a kereskedelmi minisztérium képviselője, Ott ny. üzletvezető min. előadó, Romy Béla és Selye Sándor ny. államtitkárok, Ertl János képviselő, Kugler Béla, Potzta György és Benyács Simon jegyzők mint igazgatósági tagok.

Latinovits Pál elnök pont 1/212 órakor az ülést megnyitván, konstatálja, hogy a tagok szabályszerűen meghívtak és határozat képes számban jelentek meg. Elnök a jegyzőkönyv vezetésével Szécsi Húgót bizza meg. Távolmaradását kimentette dr. Pekár Imre.

Elnök Ott János ny. üzletvezetőt felkéri, hogy a vasut 18-iki üzletéről való jelentését és zárszámadást terjessze elő. Az üzleti jelentés és a zárszámadás tudomásul vétetett és a közgyűlés elé terjesztetett.

A közgyűlés május hó 27 délelőtti 1/211 órára hivatott egybe.

Ezután Latinovits Pál elnök felhívta az igazgatóság és a minisztérium képviselőjét, hogy a vonalon közlekedő régi szerkezetű kocsi modern kocsikkal cseréltesse ki. Ha ez pénzügyi okokból nem lehetséges, akkor — mint Németországban — ezen kocsik illemhelyekkel láttassanak el s tisztán tartassanak; mert a tisztaság a vagonokban kritérium aluli. Ha az ablak le nincs eresztve, s a szél nem tisztítja, más ugyan ki nem söpri s le nem tűrli az üléseket. — Felhívja az igazgatóság s a minisztérium képviselőjét azon vonatra, mely Bajáról reggel 8 kor indul és 11 órakor érkezik Zomborba, de mindig késik s csak 1/212 órakor érkeznek be. Mire a közönség a városba ér, a hivatalokat bezárják s így az emberek mitsem végezhetnek.

Elnöknek előterjesztését elfogadták; a miniszteri kiküldötít is megígérte pártfogását.

Ertl János orsz. képviselő kéri a gyors vonatokhoz való csatlakozást. Latinovits elnök pártolja Ertl indítványát. Hosszabb vita után, melyben Ertl, Latinovits, Dezsöffy min. kiküldött, Ott előadó vettek részt, elfogadták Ertl indítványát, melynek értelmében felkéri a M. Á. V. igazgatóságát.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést berekesztette. A jelenlevők az elnököt lelkesen megéjenezték.

A Bácsmegeyi Gazdasági Egylet közgyűlése.

— A titkári hivatal jelentése. —

Zombor, 1913. május 9.

A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület rendes évi közgyűlését f. hó 8 án csantavéri Törley Gyula ügyvezető társelnök elnökle alatt tartotta meg. A múlt évi jelentés szerint az egyesület 4 helyen tartott ló és 5 helyen szarvasmarha díjazást.

Az egyesület Svájból 101 hasas tehenet és 12 darab tenyészbikát importált, 1 helyen bevezette a szarvasmarhák törzskönyvezését, megkezdte a szarvasmarhák biztosító szövetkezetek szervezését. Gazdakörökben kiosztott 174 darab baromfit. Összes gazdakörökben gazdasági előadásokat rendezett. Támogatta gazdatagjait a gazdasági gépek és egyéb cikkek beszerzésében. Hódsonon sikerült vándor gyűlést tartott míg Erdélybe és Siófokra tanulmányi kirándulást rendezett. Az egyesületnek ez idő szerint 64 gazdaköre van, amelyekben az összes bácskai nemzetiségek képviselve vannak.

Az egyesület tiszta vagyona 133.739 korona. A f. évre 4 ló és 5 szarvasmarha díjazást tervez. Gádon tenyészbikavásárt, Kerényen a felfektetett törzskönyvek alapján tejlő versenyt rendez. Tiszviselőivel a vetített képekhez népszerű gazdasági előadásokat szerkesztett, ezen előadásokat az egyes fiókokban a gazdakörök vezetői fogják a vetítéggel bemutatni. Az egyesület Árpád-halmára a magtenyésztés tanulmányozása céljából tanulmányi kirándulást rendez, amely alkalommal a kirándulók Kassán a Magyar gazdaságtudományi vándorgyűlésén is részt vesznek. A kirándulók a Magas Tátrát is megtekintik. A f. évi vándorgyűlést Szabadkára, az oltani társ egyesülettel karöltve fogja megtartani:

3 ifjúsági kukorica termelő versenyre, 1 konyhakertészeti egy szőlőszeti és borászati kiállításra, bikadíjazásra, szarvasmarha és lótenyésztési törzskönyvek megtekintésére, gazdasági esti iskolák segítvényezésére, műtrágyázási kísérletekre összesen 2300 k. díjat tűz ki.

A legjobb eredményt felmutató 10 gazdaköri jegyző személyenként 50 k. tiszteletdíjban fog részesülni.

A gazdasági nevelőintézetének alapját 21989 koronára egészíti ki. Az egyesület tisztikara a lefolyt évben 3053 aktát intézett el, ezek portódija 897 k. 58 f-t tett ki.

H I R E K.

Évek előtt.

Istenfő vallásos voltam
Életemben jámbor keresztény;
Fohászoknál oly buzgó szívvel
Tán nem tudott senki, ahogy én.

Nagy próbát az ádáz sorsnak
Zugolódás nélkül viseltem
A jó Isten megsegít egyszer —
Erős hittel, mind' azt reméltem.

Egybekulcsolt kezekkel sirva
Fetregtem egész éjszakát
És az a bölcs, irgalmas Isten
Nem szánta meg gyarló szolgálját.

Nem hallotta esdeklő szavam,
Imádságom Hozzá nem hatott,
Jóságos nagy szeretetéből
Egy szemernyi nekem nem jutott.

Igy elmúltak a hosszú évek
Vakbuzalmam lassan megrendült;
Már az sem bánt, hogy a sok kérés
És vágy közül egyszem teljesült.

Most már többé semmit se kérek,
Hitehagyott pogánynya lettem;
Nem várok jót onnan felülről
S imádkozni is elfeledtem.

Összetörve csalódva végkép,
Kínna járóm a kálváriát
Kihalt, fásult lélekkel, hittel
Mí várhat még reám odaát?!

MERSZTORFRÉ NACSA TESSA.

A víz hitregéi.

(Jakabfalvy Árpádnak »A földkerekség ura« című munkájából.)

Amint a görög, római, ind, perzsa, norvég, germán stb. mitológia csodálatos módon hasonlóan tárgyalja, a régiek képzeletvilága nem engedett semmit kimagyarázatlanul; épen ezért mindent igyekeztek személyesíteni. A vizet épen úgy mint a napot, holdat s embert élő, gondolkodó s érezni tudó egyének tartották. Például, ha felhős volt az ég, de nem esett, azt mondták, hogy kígyó vagy sárkány tartja fogságban a vizet, ha esett, akkor a víz legyőzte ellenségét s leszaladt a földre. Ha reggel felszállt a harmat azt mondták, hogy a nap gyilkolta meg.

A víznek is volt istene, mint ahogy a napnak és az alvilágnak is volt. A görög mitológiában Uranos az ég istene volt aki a földet feleségül vette. Azt hiszem talán ez volt a világon a legjobb parti. Amikor azonban az ég ur papa lett, gyerekeit mind az alvilágba küldte. Nosza felháborodott ezen a mama, tulajdoni brutális férjén, minden hosszadalmasabb válpör nélkül, és Kronost, a régi jó házi barátot — mit szólnak hozzá, már akkor is voltak ilyenek — maga mellé illette a nőre. Dehát bizony rossz cseréi csinált mert Kronos ur a kis kronoskákat egyszerűen megejtte. A bőkezű mama épen akkor értesült a dologról, amikor a papuci a kicsiny de tehetséges Zeuskát akarta bekapni: Azonban nagy leleményességgel követ tettek papuska kezéig, s így Zeus megmentette, s az egyiket, minden miniszteri előterjesztés mellőzésével kinevezte az alvilág istenének, a másiktól pedig tengeri isten lett. Ez a vizek istene teremtette a lovat is — a későbbi magyarok nagy öröme, — a harmadik testvérnek már nem volt ilyen szerencsés ölete — ő, az alvilágba küldött mindenkit.

Érdekes, hogy országának kapuja, melynél a veszedelmes Cerberus állott őrt, egyik legszebb kiránduló helye a ma emberének.

Hosszut túlköl az élénk színre festett kiránduló hajó. Mosolyogva adják tudunkra, hogy az alvilág szájánál vagyunk, az ioni szigetek egyikén Cephalonián. Szinte látjuk Cerberust vérben uszó szemével, pedig olyan mosolygó itt minden. Igen itt volt a régiek szerint az alvilág. A parti sziklatömbök között egy óriási ür tátong, melybe bele-be csapja sós hullámai a véghetetlen tenger már ember emlékezet óta, de azért vizet mégsem lehet benne látni, pedig az ür reflektorokkal a tenger szintjénél jóval mélyebben betekintható. Csoda e tehát, hogy a régiek élénk képzeletvilága ennek is jutalott szerepet a mitológiában, s kifejlődött e sziklatömb mélyéből az alvilág, s az alvilági élet fantasztikus mitosza.

De ám nemcsak a mitológia bölcsőjénél szöttek ilyen tulzárnyalt meséket a vízről, keletkeztek ezek későbbben is, és már oly — mondhatnám reális — alapon, hogy a XX. század sok embere is, teljes meggyőződéssel ad nekik hitelt, s elősméri sokszor a víz tiszteletének szükségességét. Az argonaus törzseknek, a karaboknak rettegést ístenük ma is a víz, s megtiszteltetésnek veszik, ha valakit a hullámokból felszálló tengeri szellem megtámad. Az irokézek szerint a víz a legelső Isten a világon, melyből Athokon egy porszemét emelt ki s ez a szárazföld. A pogányoknak ugyan ez a véleményük.

A hinduknál maga a főisten képviseli a vizet, s tiszteletére locsolódással kapcsolatos nagy víziünnepségeket rendeznek. — Innen származik talán a mi husvétii öntözökösünk is. —

A gangesz vizét messzire elviszik szentvízként.

A japánok is nagy ünnepegekkel adóznak Mindsuno kaminak, a vízistennek. — Felirások bambuszadákat, zászlókat szűrnak neki folyók, kutak mellé és kalapácsot, gyümölcsöt, sőt aranyat raknak le körülötte.

Mexikóban még a múlt században is élt az a szokás, hogy Thabógnak, a víziistennek emberáldozatot hoztak úgy, hogy a templom mellett megölték őket, vérük egy közeli vértóba ömlött, melyben a papok megfürödtek.

Egyiptomiak a Nilusnak külön istent adtak, 16 géniusszal ábrázolták, mert 16 régi rőtöt kellett nőlnie áradáskor, hogy kellően termékenyítsen — Ők a víznek szüntelen játékból még ma is jósolnak. —

A műveletlenebb germán népek ma is hisznek a Nix-család létezésében. — A férfi nixek öregek, hosszuszakállósak és zöld kalapot viselnek, a nők szépek, feketeszeműek, szőke vagy zöld a hajuk, nyulánkak. — Szépen táncolnak s énekelnek, aki azonban dalukra hallgat, azt a mélyre csalogatják.

A Nilus, a Gangesz, a Jordán ma is szent folyóként szerepelnek. Az indusok a vízi állatokban ma is találnak imádni valót. A vizszentelés és a szentelt víz, ma is alapja a keresztényvallásnak.

A szláv mondák tipikus víziembere ma is elfogadott nagyság. A vízi tündérekéről, a szirénekéről ma is sokat hallunk. — Ami gyógyórú Bala-tonunk misztikus habléányai szintén hozzá csatlakoznak a hitregek e vízi alakjaihoz, hogy azokkal együtt tartalmat adjanak a rég mult időknek, és csodálatos varázserejükkel háládatos tárgyát szolgáltatásnak a költészet, a zene s a képzőművészetek oltárára. — *Tehát igaz az, hogy a művészetek templomában az első tüzet a mitológia kultusza gyújtotta, hogy kivilágítsa arra, ami szép.* —

Hivatalos vizsgálat Mozsoron. Szemző János titeli főszolgabíró a napokban a járási számvévi közreműködésével megvizsgálta Mozsor község ügykezelését. Mindent példás rendben talált. Ezért — mint levelezőnk írja — elismerését nyilvánította Lalin János jegyzőnek.

Egy állomásfőnök ünneplése. Az újverbázi vasúti állomás kitűnő főnökét, Veér Ferencet föllenőrré nevezték ki. Ebből az alkalomból bankettet rendeztek nagyszámu tisztelői. Az ebéd alatt — mint nekünk írják — több felköszöntőben méltatták a rokonszenves férfit nagy érdemeit.

Magyarokanizsa város főorvossává dr. Dömötör Miksa szabadkai munkásbiztosító pénztári orvosi választották meg dr. Koch Arnold ellenében.

A topolyai főszolgabírói hivatal vezetője, dr. Fratricsevits István főszolgabíró a napokban kezdte meg 6 hétre terjedő szabadságát.

Házasságok. Jablonszky Kornél Ujvidéken állomásozó honvédfőhadnagy eljegyezte Czibur Mariskát, dr. Czibur Károly bulkeszii községi orvos leányát.

Brüll Lipót újvidéki kendergyáros ma, csütörtökön tartja esküvőjét Freund Jankával.

Redner Jenő mérnök e hó 10-én tartotta esküvőjét Bán Ilyvel, dr. Bán Lajos szabadkai ügyvéd leányával.

Pilly Sándor felsőkaboli tanító eljegyezte Tyosizty Bogdánka alsókaboli óvónőt.

Tauzer Oszkár Budapestről eljegyezte Fisher Emmát Ujvidéken.

Jegypárok figyelmébe ajánljuk **Hoffmann Mihály** özvegye 40 év óta fenálló butorgyárát **Szabadkán.**

Pénztárvizsgálat Sajkásgyörgyén. Dr. Széchenyi Tamás főszolgabíró mult pénteken Sajkásgyörgyén váratlanul megvizsgálta a közpénztárt. Mindent rendben talált.

A titeli elemi iskolákat vizsgálta meg a napokban dr. Bayer Ede kir. tanfelügyelőségi iskolalátogató. A tapasztaltak kielégítették.

Uj tiszteletbeli járásorvos. Szemző István főispán dr. Dembits Sándor ópalánkai községi orvost tiszteletbeli járásorvossá nevezte ki.

A bácsföldvári iskolákat a napokban vizsgálta meg dr. Bayer Ede újvidéki tanfelügyelőségi iskolalátogató.

Orvosválasztás Bácsföldváron. Bácsföldváron községi orvossá dr. Athanackovits Miklós felsőkaboli orvost választották meg.

Halálozások. Szauder István kunbajai kántoránál a napokban 36 éves korában meghalt. A hivatása magaslatán állott derék férfit nagy részvéttel temették el.

Nikity Edéné a napokban Titelen 37 éves korában meghalt.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta a *torzsai* ipari munkaközvetítő és olvasókör alapszabályait.

Csöd Ujvidéken. Moise és Neumann újvidéki cég ellen elrendelték a csödet. Dr. Grossmann Adolf a tömeggondnok.

A közadózás Baján. Baja város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén a pénzügyigazgató jelentette, hogy az elmúlt hóban befolyt közadók közül az elmúlt év ugyane szakához viszonyítva az egyenesadó 10 fillér többletet, hadmentességi díj 30-20 K. kevesebbet, a bélyeg és jog illeték 695-52 K. többletet, fogyasztási és ilaladó 0, a tanítói nyugdíj 12-27 K kevesebbet és az országos betegápolási pótdadó 23-52 K többletet mutat fel.

Harangszentelés. A csurogi ág. ev. egyház templomharangját e hó 25-én szenteli föl Wagner G. Adolf újverbázi esperes. A csurogi egyház ez alkalomból nagyobb ünnepséget rendez, melyen — mint levelezőnk írja — a községi előjáróság is részt vesz.

Kitüntetett tűzoltók. A belügyminiszter a tűzoltás és mentés terén 25 éven át teljesített érdemes tevékenység jutalmazására alapított díszérmét adományozott: a *bajai* tűzoltóság kebeléből: Bajai Péter örökös tb. elnök, választmányi tag, Págly Károly tb. parancsnok, Gibicz József és Sebők János őrparancsnok; az *apatini* önkéntes tűzoltóság kebeléből: Prokesch Károly segédtszif, Müller János és Riedlbauer Antal szakasparancsnok, Lippert János pénztárnok, Csermák Károly szeriárnok, Hauk Tamás, Paczer János, Gurka Márton, Tombak Jakab, Springmann Ferenc, Prokesch Mátvás, Gtück János és Friedl Ferenc őrparancsnokok, Geiszler Ferenc, Vodopia Ferenc és Witzmann Ferenc őrzvezetők.

A közegészség állapota Baján. Baja város tiszti főorvosa a legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen jelentette, hogy a közegészségügyi állapota még mindig kedvezőtlen. 4 vörheny és 124 kanyaróeset fordult elő. A kórháznak 470 betege közül 288 maradt e hóra is ápolásban. 41 születéssel szemben a halálozások száma 47, ezek között 5 idegen 2 erőszakos haláleset (ön-gyilkosság) fordult elő. 7 veszettkutya által meg-mart beteget a Pasteur-be szállították.

Fizetésektelenségek. Ujvidéken Weisz és Berger részletárú kereskedő cég 5 évi fennállás után fizetésektelen. A cég stáusza a következő: árutartozás 36,000 K, pénzádósság 8500, adó- és házbérhátralék 1500 K, összesen 45,000 K. Ezzel szemben az árutraktárt 6000 K-ra becsülik, a jó kintlevőség 8000 K-t ér, a kétes követelés cca 28,000 K.

Ugyanott Szencz György szabó is beszüntette fizetéseit.

Zomborban Spitzer Juliska vegyeskereskedő fizetésektelen lett.

A vigyázatlan áldozata lett mult csütörtökön Duin Julia, zsabiai korcsmáros *Mándits* Tódor nevű iccsének egy hónapos leánykaja. Az anya a fáradtságtól kimerülten éjjel szoptatta gyermekét, miközben elaludt. Reggelre — mint levelezőnk írja — holtan találta mellette csecsemőjét. Szoptatás közben megfulladt. A törvénytisztelői boncolás is azt alapította meg. A vigyázatlan anya ellen megindult a vizsgálat.

Öngyilkos kereskedő. Deutsch Simon újvidéki kereskedő pénzügyi zavarok miatt a Dunába vetette magát. Holttestét Alsókabolon fogták ki s ott is temették el.

Egy piromanius szabadlábba helyezése. Topolyáról jelentik: Annak idején megirták a lapok Bencsik Kálmán földadó nyilvántartó esetét, kit másfél hónappal ezelőt gyujtogatás miatt elfogtak. Már akkor mindenki tudta, hogy Bencsiket sem a bosszu, sem a rossz indulat nem vezette, hanem egy szerencsétlen betegségnek, a pyromaniának az áldozata. A fogházban orvosszakértők vizsgálták meg és több heti vizsgálat után megállapították a szakértők, hogy Bencsik fényleg pyromaniában szenved, az ügyesség a szakértők ezen véleménye alapján a vádat Bencsik ellen elejtette s azonnali szabadlábba helyezését rendelte el.

A Zombori Sport Egylet május hó 17-ikén a »Sporttelep« felszerelése javára a Vadász-kürt szálló dísztermében estélyt rendez. Kezdeté 9 órakor. Belépőjegyek borítékos meghívó elő-mutatása mellett az estélyen a pénztárnál válthatók. Személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirtapilag nyugtáz a rendezőség. Az estélyen Sipos Ferkó és Lajos zenekara játszik. A rendező bizottság elnöke dr. Falcione Nándor. Alelnökök: Adamkovits Nándor dr., Alföldy Árpád dr., gyulai Gaál István dr., Henneberg Géza dr., Jónás István, Klemm Gyula, Komáromy Dezső dr., Raisz Lajos, Raisz Sándor, Schmidt L. József, Schöffner Imre, Weidinger Lajos.

A bajmoki kereskedő és iparos ifjuság május 11 és 12-én pünkösdi napján Farkas Vince kerthelyiségében előadta Csepregh Ferencnek »A Sárga csikó« című népsziművét. Az előadás jól sikerült.

Építkezések Küllődön. Küllöd község előjárósága május 3-án versenytárgyalást tartott egy községi elemi iskola és óvoda építési munkálataira 51.308-79 korona előirányzattal. Ajánlatot tettek: Welker György (Cservenka) 5%, Bazler Péter (Apatin) 7-7%, Pesti István (Zombor) 20%, Bidló Antal (Zombor) 11.45%, Mertl József (Apatin) 3.5%, Redner Jenő (Szabadka) 19% áremelkedéssel és Schmöll Lénárd (Torzsa) az előirányzott összeggel. Ezen utóbbi ajánlatot elfogadták.

Utépités. Megyénk alispáni hivatala május 8-án versenytárgyalást tartott a csantavéri vasúti állomásra vezető th. közut 2.808 km. szakaszának kiépítésére. Ajánlatot tett Kalmár Károly (Bácsalmás) 69,494-94 Döntés még nem történt.

Préposti beigtatás. Vojnich Dezső, a szent Ágostonról nevezett Lázárszigeti prépostot, a szabadkai szent Terézia plébánia plébánosát, miután előzően esküjét letette, Kleiner Lajos c. püspök, káptalani helynök e hó 8-án beigtatta állásába és átnyújtotta neki méltósága jelvényeit.

Uj ügyvéd Baján. Dr. Stern József bajai ügyvédjelölt letette az ügyvédi vizsgát. Irodáját Baján nyitja meg.

Állami jutalmak ipari munkásoknak. A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számu jutalmat ad kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal erre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére (Szeged, Hmvásárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor városok, Csongrád és Bácsbodrog vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztatnak ki megfelelő ünnepélyességgel. A kitüntetett munkások mind-egyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A kitüntetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamará főadatát képezvén, fölkerjük a kerület munkaadóit, ugy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, — az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében — kiket a jutalmazásra érdemesnek tart. — A kitüntetésre való igény előföltételei a következők: 1. magyar állampolgárság. — 2. tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolga, és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat.) 3. legalább 15 évi megszakítás nélkül működés az ipari munka körében (tanoncévek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűnek tekintetnek. 4. a rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal esetleg a munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kellően felszerelt ajánlások legkésőbb folyó évi június hó 20-ig küldendők be a kamarához.

Gondnokság alatt, Raffai Mihály *moholi* Halugin Dinka *magyarokantzai,* Hajnal István és Budánovits Dániel *bajmoki* lakosokat elmebetegség miatt gondnokság alá helyezték.

A bajmoki község házából. Bajmok község I. aljegyzői állása — Petrekánits Antalnak sajaszentiváni jegyzővé történt, megválasztása folytán — megüresedett. Koller Oszkár bácsalmási főszolgabíró ezen állásra Kókay Károly bajmoki II. aljegyzőt helyettesítette. A választási mozgalom — dacára annak, hogy a pályázat még meghirdetve nincsen, — már megindult. Komoly jelölteként — mint nekünk írják — emlegetik Kókay Károly bajmoki és Schweiger Gyula újverbázi II. aljegyzőket.

Kishegyes község tisztviselőiért. Kishegyesről írják nekünk: Kishegyes község tisztviselőtestülete már számtalan jelét adta a halálkor szellemét megértő bölcs gondolkodásának, mely nem riad vissza az áldozatoktól sem ott, ahol a község modern haladásáról s felvirágztatásáról van szó. Csak pár éve, hogy nagy áldozatok árán létesítette a község közvetlen közelében fekvő vasúti teherkötő állomást, ezen állomáshoz vezető műút céljaira is nagyobb áldozatokat hozott, a mult évben pedig egyhangu határozattal megszavazta a villanyvilágítást, mely intenzív fényével bevilágít ezen egyszerű polgárokból álló szinmagyar képviselőtestület nemes lelkületébe, a XX. század szellemét megértő bölcs gondolkodásmódjába. Ezen üdvös intézmények fejlesztése mellett nem feledkezik meg e modern felfogású és humánus gondolkodású képviselőtestület tisztviselői sorsáról sem, kik ezen haladó község fejlesztésében a felszínre vetett üdvös eszmék keresztülvitelében fáradhatatlan tevékenységet fejtenek ki. Így a mult évben rendezte a képviselőtestület Limbek Pálnak, a község közbe-csüit és feladata magaslatán álló jegyzőjének és a személyzet fizetését a mai viszonyoknak megfelelőleg, de legjobban dokumentálja a képviselőtestület atyai gondoskodását a mai egyhangu határozata, melyet f. évi május 10-én hozott, midőn *Vidákovich* Mihály községi aljegyző ügybuzgalmát, 14 évi odaadó működését azzal honorálta, hogy 1400 korona fizetését 2000 koronára fölemelte.

A csurogi tűzoltóság segélyét a képviselőtestület 600 koronáról 1200 koronára emelte föl.

A Bácsmezei Történelmi Társulat e hó 25-én tartja ezidei közgyűlését.

Csurog község a gyermekszanatori-umnak 30 kor. segélyt szavazott meg.

Titel község az aviatika céljaira a napokban tartott képviselőtestületi ülésén — mint nekünk írják — 100 koronát szavazott meg.

Öngyilkos idegbeteg. Mint Csonoplyáról jelentik, Lengyel Máttyás csonoplyai lakost, aki hosszabb idő óta súlyos idegbajban szenvedett, a múlt pénteken a saját kutjában találták holtan. A szerencsétlen ember, úgy látszik, menekülni próbált, mert görcsösen kapaszkodott a vödörbe, amelyet a víz alá huzott. Nem tudni biztosan, hogy maga ugrott-e a kutba, de valószínű, hogy idegrohamában öngyilkosságot követett el s hogy a hidegvíz föltámasztotta benne az életöztönt, de már nem tudott kimenekülni.

KÖZGAZDASÁG.

A szőlők állapota. (Jánoshalma, máj 8.) Már a harmadik esztendőben lesz emlékeztetések az áprilisi hónap. A löbbit talán el is felejtettük volna, de az idén igen nagyon emlékeztetés a szőlősgazdáknak, mert a kár kiszámíthatatlan. Gyönyörűen fakadtak a szőlők, tele volt reménnyel a fagy után, de midőn levélkék kitérték, akkor láttuk, hogy nem szőlővel, hanem csalódással van tele, mert nem a termést hozó szem fakadt, hanem a vakszem. Még az egyik kárt el sem felejtettük, már nyomában a másik, ami ép oly ellenállhatatlan, a molypille, április 30-an annyit láttam rajzani, hogy minden tőkére volt 10—15 pille. Hogy mi történi a termelővel, azt nem tudjuk, de hogy a drága munkáviszonyok és a többenél-több védekezési költségek mellett a számadásunkat meg nem találjuk, azt már látjuk. A meiszés már befejezést nyert, 2 koronás napszám mellett. (M. J.)

Rühkór. Bácsmezeiben az utóbbi napokban igen elterjedt a rühkór. Ezt a járványt eme községekben állapították meg: Jánoshalma ló, Madaras ló, Tataháza ló, Bátmonostor ló, Pincéd ló, Kiskér ló, Kucora ló és juh, Dunacséb ló, Ujpalánka juh, Sáslak ló, Sajkásszentiván ló, Kölpény ló, Ófúttak ló, Okér ló, Ósóvé ló, Ujsóvé ló, Ada ló, Martonos ló és juh, Mohol ló, Nemesmilitics ló, Magyarkanizsa ló.

Hogyan érünk el legnagyobb tojáshozamot? A tojó tyukot használjuk ki ameddig csak lehet, ez a harmadik év végén történik, azután gyorsan hizlaljuk fel s adjuk el mint levestyukot, így jól értékesül. Hosszabb ideig tartott tyuk már keveset tojik és így nem fizeti ki magát. Csapófészekkel vagy kitapogatással a fiatal tyukot megvizsgáljuk, vajjon milyen tojók és a rossz tojókat kiselejtezzük. Kiköltésre csak a legjobb tojók tojásait használjuk fel. Ügyeljünk, hogy a tyukok szanaszét ne tojjanak s hogy óljukban patkány ne legyen. Szorgalmas tojó évente 150, s rendkívül jó tojó 200 tojást is szolgáltat.

Laboda (spinát) beárnyékolása. A tavasszal vetett laboda vagy enivaló paréj rendszerint nem fejlődik oly erőteljesen, mint az őszi vetés és felnyurgalva gyorsan magba megy. Ily tavaszi vetések hűvös helyen végzendők, nem napos vagy száraz fekvésű helyeken, de ha mégis ez utóbbi lenne csak lehetséges, akkor száraz időjárásnál szorgalmasan kell azt öntözni és lehetőleg beárnyékolni. Legjobb árnyékszínáló egy felállított fal, mely pőznákból, lécekből, csomagoló vászonból vagy papirból s egyéb papirosból átkolható össze. Persze, ez a fal a napos oldalra állítandó, hogy árnyéka a sponóra essék. Ily falak a retek és fejes salátánál is ajánlhatók, hogy ne menjenek gyorsan magba.

A Budapesti Levelező című kitűnően szerkesztett mezőgazdasági könyvomatossnak 50 korona tiszteletdíjat szavazott meg a Bácsmezei Gazdasági Egylet.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. M. K., Budapest. Értesítése kinosan érintett bennünket. Ha *kező* időben tudatja velünk, más irányban intézkedhettünk volna.

Levelező, Zsabya. Nem találhatta, mert nem volt ott. Időközben megbetegedett. Így csak csonka adatokra szorítkozhattunk.

K. E., Zombor. Várjuk a bejelentett dolgot. De *legkésőbb* kedden reggel itt legyen.

H. T., Zenta. Nem vehetjük hasznát, mert már előbb más lapnak is megküldte.

T. D., Baja. Még mindég nem érkezett föl. Ott kell megsüregtetni.

Sz. J.-s. Közvetlenül tudtuk meg.

W. M., Bácsalmás. Valamely nevesebb szabadkai ügyvédhez. Például dr. Janiga Jánoshoz vagy dr. Liposzen-
sics Lázárhoz.

•Turulmadár. Még verébnék se válik be.
Sz. T-r. Okvetlenül.
B. J., Óbecse. Már túlhaladott álláspont.
S. T., Futtak. E hó 18-án ismét Budapesten lesz.
A másiktól nem adhatunk fölvilágosítást.
Cz. G-ly. Zomborban lakik. Közlebbi cím fölösleges.
H. I., Zombor. Kék vagy fekete zsáket, világos (leginkább pepita) alj.
T. Z., Ujvidék. Szó volt róla. Most már alighanem megmarad a helyén.
Gy. I., Topolya. E hó 11-én került csak hozzánk. Továbbítottuk.

NESTLÉ FÉLE
régbevált **GYERMEKLISZT**
PRÓBADOBOZT INGYEN KÜLD.
HENRI NESTLÉ, WIEN, L. BIBERSTRASSE 103

Bajsa község előljáróságától.

1040 szám./913.

Bérbeadási hirdetmény

Bajsa község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy Bajsa község határterületén az 1883. évi XX t. c. 2 §-ában a nagyobb birtokok részére biztosított jogok fenntartása mellett — gyakorolható

vadászati jog

a község mintegy 5860 1573/1600 katasztrális hold határán 1913. évi augusztus hó 1-től 1919 évi július hó 31-ig bezárólag, vagyis 6 (hat) évi időtartamra, Bajsa község házánál 1913. évi **junius hó 10-én** délelőtt 10 órakor nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Bajsa 1913. május hó 8-án.

Jablonszky Elemér
jegyző.

Popov István
bíró.

A tavali nagy peronospóra járvány idején is

kitűnő eredményt értek el szőlősgazdáink a

„PRO-VINO“

nevű új permetező szerrel.

Kitűnően tapad! Azonnal oldódik! Aljat nem képez!

.. Tessék ismertető füzetet kérni! ..

A por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákban 56 fill., kisebb zsákban 58 fill. Ugyanannyi anyag kell belőle, mint a rézgálicból s így a „PRO-VINO“ a legolcsóbb permetezőszer! Vezérképvelet:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

4-7

VEISZ LEO

hitelügyi irodája

Szabadka, Novák palota.

Hiteltudósítást ad kereskedőkről, iparosokról és magánszemélyekről Szabadka területén.

Olcsó pénzkölcsönt közvetít a nagyszabású és budapesti bankoktól bérházakra, földbirtokokra, tisztviselők és katonatisztek fizetésére.

Ingatlanok vételét és eladását közvetíti.

Okmányokat beszerzi kívánatra Szabadka összes hatóságainál és vállalatainál.

Biztosításokat köt tűz, haláleset és mindenféle elemi csapások ellen.

Házasságokat közvetít polgári és katonai körökben.

Mindenemű megbízásokat lebonyolításra elvállal.

Díjtalan levelezés! Személyesen is eljövők kívánatra!

Vig Emil „Casinó“ szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal rendelkezik

1368. 1913.

Árverési hirdetmény.

Katymár község előljárósága közhírré teszi, hogy a község

vadászati joga

1913. évi augusztus hó 1-től 1919. évi július hó 31-ig terjedő 6 (hat) évre f. évi **junius hó 8-ik napján** d. u. 3 órakor Katymár község házánál megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek Katymár község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Katymár, 1913. május hó 9-én.

Antunovits József
jegyző.

Weber Péter
bíró.

2950/913.

Pályázati hirdetmény.

Ósóvén lemondás folytán megüresedett községi

irnoki állásra

pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni szándékozókat, hogy minősítési okmányaikkal felszerelt kérvényüket hivatalomhoz f. évi **junius hó 5-éig** nyujtsák be.

Az állás javadalma a községi pénztárból utólagos havi részletekben kiutalványozandó 1000 kor. évi fizetés és ugyancsak a községi pénztárból utólagos negyedévi részletekben kiutalványozandó 120 korona lakbér.

Ujvidék, 1913. év május hó 5-én.

Trenka Kálmán
tb. főszolgabíró.

2-1

3008/913.

Pályázati hirdetmény.

Az **Ókér** községnél elhalálozás folytán megüresedett és a községi pénztárból előleges havi részletekben kiutalványozandó 800 kor. évi fizetéssel javadalmazott községi

irnoki állásra

1913. évi **junius hó 5-iki** lejárat határidővel pályázatot hirdetek és felhivom a pályázni szándékozókat, hogy minősítési okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hivatalomhoz fenti határidőig nyujtsák be.

Ujvidék, 1913. év május hó 9-én.

Trenka Kálmán
tb. főszolgabíró.

2-1

„Otthon“-szálloda Ada tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcsó étkezés; gondos kiszolgálás.

A világon
létező
bármely
gyártmányu

Zongora és Pianino

nálunk 150 koronával olcsóbb, mint bármely budapesti vagy bécsi cégnél, készpénzért és részletfizetésre

HAAS és WEISZ

zongoratermei BAJA

Főtér, a városháza és Nemzeti-szálloda között. ≡ Telefon-szám 143.
A világhírű Stingl és Hoffmann & Cerny zongoragyárak vezérképviselte.

Harmonium, cimbalom és használt zongorákat eladunk, becsérélünk és bérbeadunk. 4-26

HORVÁTH és TÁRSA

tekeasztal és dákógyár
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben, különböző kivitelben.

Kávéházi berendezések és felszerelések.

Jégszekrényeket nagy választékban tartunk raktáron.

Elefántcsontgolyók különböző minőségben és árakban **Dákók** nagy választékban.

Dákójavításokat és golyószabályozásokat, **be-huzásokat** finom francia posztóval megrendelés után azonnal eszközölünk.

Tervekkel, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor szívesen szolgálunk. 30-51

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: **Hupfer Testvérek.**

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Védekezés a szőlő peronosporája ellen
pusztán porozással is lehetséges
a báró Fechtig-féle

„Pulvazuró”

segélyével.

Kitűnő bizonyítványok a legnagyobb szőlőgazdaságokból!

... Tessék ismertető füzetet kérni! ...

Ára 50 kgos zsákokban kg.-ként 65 fill., 10 és 5 kgos zsákokban kg.-ként 67 f.

Egyedüli beszerzési forrása:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete,
Budapest, V., Alkotmány-utca. 29.

4-8

851 szám. 1913.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Borota községben a vármegyei törvényhatóságnak 41437/2485 jzkvi 1911 sz. véghatározata alapján egy 20 méter hosszú

istálló és tűzoltó fészker

házilag fog felépíteni, a melyhez szükséges építési anyagokat a község adja, míg a kőműves, ács és cserepező munka teljesítésére vonatkozó együttes írásbeli zár ajánlatokat f. évi. **május hó 21-ik** délelőtt 9 óráig a községi előljárásnál kell beadni, a hol is feltételek megtudhatók.

Borota, 1913 évi május hó 5-én.

Nagy József
jegyző.

Kocsis József
bíró.

Az egész vármegye
tudja már,

hogy

Soós Károly artézi fürdője Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt
kincset ér.

Üdit, frissit, erősít! Az elpetyhüdt testben az elsőfürdés után friss vér kering.

Gőz- és kádfürdők. Tiszta, csinos, új berendezés.

**Kedvezményes jegyek!
A legjobb időbeosztás!**

Palona község előljáróitól.

654/kig. 1913. szám.

Hirdetmény.

Palona község tulajdonát képező
vadászati joga

folyó évi **május hó 24-én** délelőtt 9 órakor Palonán a község háznál nyilvános árverésen 6 évi időtartamra, vagyis 1913 augusztus hó 1-étől 1919 július hó 31-ig terjedőleg haszonbérbe fog adni.

Részletes feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Palonán, 1913. évi május hó 5-én.

Hirrmann Máté
jegyző.

Duján Antal
bíró.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
S Z A B A D K Á N.

Olcsó áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Ementáli sajt

szép és jóízű, Gádor községben készült
kilója 2.20 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körut 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy rakatárát siremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdöket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.
A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

„Bácsmegeye“

Lapvezér:

borsodi és katymári

Latinovits Pál,

ny. főispán, orsz. képviselő.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „Bácsmegeye“ a 850.000 lakost számláló Bács-Bodrog megyének **legelterjedtebb** lapja. Mindenütt található, ahol a megyei közügyekért érdeklődnek.

A „Bácsmegeye“ a legalkalmasabb hirdetési organum, mert a vevőközönség olvassa s így a hirdetés eredménnyel jár.

Érdeklődőknek a kiadóhivatal

BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz.

ad bővebb felvilágosítást.